

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГГРУ на годину 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ, БОСНУ
и ХЕРЦЕГОВИНУ на годину 6
ф., на по године 3. ф., на четврт
године 1 ф. 50 новч.За све остале земље годишње
20 фран. у алату, на по године
10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т ЗА ПО Л И Т И К У И Б Ћ И Ж Е В Н О С Т .

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

ЦЕТИЊЕ, 24 фебруара.

БЕЛГИЈА. Влада пошто по то хоће да протурџи основу закона о анексији Конго државе, премда лијено види у том питању велики отпор пред собом. С тога је у потоњем министарском вијећу предсједник министарства Burlet упозорио краља, да ће кабинет дати оставку, ако основа закона о анексији буде одбачена. Краљ је — веле лиетови бриселски — на то рекао: „Тада ја нећу примити вашу оставку, већ ми моју.“ Због овога питања настала је тамо врло тешка ситуација, из које ће се влада мучно извући.

БУГАРСКА. Како новине јављају из Софије Кобург је рекао Цанкову да не може никако пристати на онај начин измирења с Русијом, који му је Цанков предложио (између осталих услова један је био да Кобург да оставку, па да га народ поново бира, али он, сто, неће да прави вересију од готовине. Ур.). Међутим сви угледнији листови руски изјављују: да влада руска нема ништа заједничко с Цанковом у томе питању, и да је појо све једно — пристао Кобург на захтјеве Цанкова или не.

ИТАЛИЈА. Бивши министар пресједника г. Болити а позвао је истражну судију по ствари истраге због списа Банке Романа, који су нестали из судских акта, а које је послао он, Болити, поднио комори у запечаћеном пакету. Сва се је Италија — поред многих тешкоћа и несрећа унутрашњих и спољашњих — забавила овим шкандалозним питањем. „Пиемонтска Газета“ не само да правда Болити, него га слави као мученика, жртву савјесног сузбијања корупције и т. д. и т. д. те

позива своје једномисленике да истрају у борби противу Криспи-а. Влади лист „Оппозиционе“ тврди, да су сви покушаји најамника Болити јевих да га оперу — узалудни, и да постојећи документи тврде да он није поборник морала. Болити је већ дошао пред истражног судију.

— Припреме за изборну борбу у велико су отпочеле, ма да се нови избори — река' би — одгађају. Маркиз Рудини ставио се на чело опозиције у изборној борби, те — како вели „Gazzeta Piemontese“ пребације Криспи-у, што избјегава нове изборе.

— Петроградске „Новости“ имају један допис из Италије, у коме се вели, да Криспи непрестано снује и припрема земљиште како би Краљ Умберто добио титулу *Императора Етиопије*, што би се имало прокламовати приликом доласка Цара Вилема у Рим. И тако би се најмлађи члан „тројног савеза“ колико толико изједначио са друга два своја друга. Да ли би тијем добила што Италија, не знамо; а да ли би тројни савез био чвршћи — сумњамо; што знамо по сигурно то је, да би тројни савез у том случају запста био — *императорски*.

МИСИР. Млади Кедив Абас-паша као да је попустио пријетњама Инглеске. Под његовим пресједништвом министарство је допијело закон за уређење изванредног суда, који ће судити домаћим изгредницима противу Инглеза. У том се — у неколико — огледа добар усјех инглеске владе, само је питање: да ли ће се моћи то дуго одржати, пошто је познато, да Кедив нерадо гледа покровитељство Инглеске, и да је више наклоњен Французима.

ЊЕМАЧКА. Недавно поднио је гроф Каниц Цару Вилхелму представку „савеза земљодјелаца“ су 200.000 потписа, у којој моле: да се интереси пољоделства заштите; да држава установи минималне цијене жити, и да увоз страног жита узме у своје руке, иначе ће ова грана привреде нагло пропадати. Та је представка пропала. — Приликом свечаног отварања новог канала, који везује балтијско са сјеверним морем Њемачка је позвала скоро све државе да узму учешћа у тој свечаности. Како јављају — међу осталима одазвала се и Русија и Француска, што неки сматрају знаком мира, а други — обичај чин учтивости.

ТУРСКА. Поводом тога што енглески дописници већином невјерно представљају стање ствари у Јерменској, Висока им је Порта забранила улазак у азијску-Турску, а посланику свом у Лондону издала је налог, да изјави Лорду Кимберлеју: да је гледиште чланова енглеског кабинета односно јерменског питања сасвијем противно сувереним правима Султана. — Ради веће личне сигурности у Цариграду Султан је издао налог: да се најстрожије мјере предузму за то, и да поред полиције и војна патрола кретари свуда по улицама.

УГАРСКА. Покушаји да се измире Либерала (владина) и Апошјева (народна) странака остали св безуспјешни. И у крајњој левници настао је раздор. У опће у свима странкама овладао је таква поцијенаност, да ниједна није кадра престављати собом здраву цјелину страначку.

ФРАНЦУСКА. Влада француска спрема позив свима државама да учас-

твују на свјетску изложбу коју припрема за 1900 год. — Дуго се је влада размисљала док се је ријешила да да пристанак свој на учешће у њемачкој свечаности отварања новог воденог пута, који веже Балтијско и Сјеверно море. То одуговлачење владина тумачи се поглавнијо тијем, што није било лако пристанком на учешће у тој светковини таћи у живац народне осјетљивости Француза, који све што је њемачко мрзе; а с друге стране, кад би одбила позив — те не би као и друге државе била на тим светковинама заступљена, бојала се влада да не направи тијем такву демонстрацију, која би могла убити свако страно повјерење у мирољубиве тежње Француске.

ШВЕДСКА И НОРВЕШКА. — Норвешци непрестано раде да се одвоје од Шведске. Та мисао њихова толико је сазрела, да се већ и у парламенту изјавила. Има и двије године како они о томе непрестано раде, и та мисао све то више узима маха, те се је надали у брзо важним догађајима поводом тога, тим прије, што су сви покушаји за утишавање узрујаних духова и измирење — пропали. Судећи по извјештајима листова за Шведску могу брзо наступити врло озбиљни дани.

ШПАНИЈА. Са политичког поља уклонила се је још једна штањолска величина. Чувени државник и јунак Руиц Зорита републиканца „срцем и душом“, по примјеру Емила Кастелара изјавио је, да се више неће мијешати у политичке ствари. То је он изјавио чим је, по добивеној амнестији, пријешао у границу своје домовине. Објављујући то у свом прогласу препоручује републиканским групама (има их три) да се уједине.

По некијем гласовима на *Куби* је

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

ГИМНЪ ВОЈДЮ ДОБЛЕСТНАГО НАРОДА

НИКОЛАЮ,
КНЯЗЮ ЧЕРНОГОРСКОМУ.

Въ странѣ Твоей подъ облаками,
Гдѣ честность съ доблестью живутъ,
Народъ, воспитанный орлами,
Нашелъ защиту и приютъ.
И, воцарившись на вершинѣ,
Свободы знамя распустилъ.
И ни предъ кѣмъ еще донынѣ
Главы покорной не склонилъ.
Одвинувъ славою боевою,
Превыся всѣхъ, на страхъ врагамъ,
Вознесся гордой головою
На зло и зависть
Но обомлѣвъ ему свобода
Цною крови многихъ лѣтъ. —
И во главѣ того народа
Стоишь ты, воинъ и поэтъ!

Широко извѣстна твоя неслета!
Ей отвѣчаютъ „Вилы“ горы . .
И гдѣ ихъ голосъ раздастся,
Ему вторитъ народный хоръ.
Могилу предковъ раскрывая,
Ты славу прежнихъ дней зовешь, —
И, подвигъ храбрыхъ вспоминая,
О ихъ ты доблести поешь.
У насъ страну постигла туга:
Великій Царь нашъ опочилъ.
Народъ, волнуемый какъ море,
Слезами тѣло омочилъ . . .
И прибылъ Ты, чтобъ имъветъ съ нами
Его въ могилу проводить,
И прахъ прощальными слезами
Съ глубокой скорбью ороситъ.

Ты братомъ былъ Его любимымъ,
И никогда не забывалъ,
Какъ „другомъ“ Онъ Тебя единымъ
„Во всей Европѣ“ называлъ.

ХИМНА ВОЈУ ЈУНАЧКОГА НАРОДА

НИКОЛИ,
КНЯЗУ ЦРНОГОРСКОМУ.

У твојој подоблачној земљи,
Гдѣ поштење са храброшћу живе,
Народъ, воспитан орловима,
Нашао је заштиту и склониште.
И зацаривши се на врху
Развио је барјакъ слободе.
И ни предъ кимъ још до сад
Није склонио покорну главу.
Заогрунувши се славомъ бојномъ,
Надвигивши све, на страхъ непријатељима,
Подигао се поносомъ главомъ
На несрећу и зависть
Него слободу своју платио је
Крвљу многихъ година.
И на челу того народа
Стојиш Ти, војникъ и пјесник!

Пјесма Твоја широко се разлијеже,
Њој одговарају горске виле;
И гдѣ њихов глас се чује
Њему одјекује народни хоръ.
Отварајући гробове предака,
Ты славу пређашњихъ дана призивашъ
Пак, сјећајући се јунаштва храбријехъ,
Пјеваши имъ име.

Наша је земљу постигла туга:
Велики се наш Царъ престави.
Народъ, усталасан као море,
Осквасио је његово тијело сузама.
И Ти си дошао, да заједно с нама
Испратимъ га у гробъ,
И његов прахъ праштајућимъ сузама
Са дубоком тугом окропимъ.

Ти си био његов љубљени братъ,
И никадъ нијеси заборавио,
Кад Те је Онъ назвао:
„Јединимъ својимъ пријатељемъ у цјелој Европи.“

Твоя страна для насъ родная,
Течетъ въ насъ кровь Славянъ одна,
И, насъ по духу съединяя,
Любить Тебя велитъ она.
Средъ политическихъ волненій,
Храня любви святой заветъ,
Царей четыре поколѣній
Державный шлютъ Тебѣ привѣтъ:
Царя почившаго родителя
Тебя любилъ, какъ братъ родной.
То былъ Славянъ Освободитель
Страдалецъ Александръ Второй.
Царемъ по доблести примѣрнымъ
И другомъ угнетенныхъ странъ,
„На страхъ врагамъ“, на радость вѣрнымъ,
Онъ былъ грозой для врагамъ.
Любви заветы сохраняя,
Онъ ихъ и Сыну передалъ.
А Томъ, Россіей управляя,
Всю жизнь ихъ свято соблюдалъ.
Ревнуя къ благу государства,
Держалъ Онъ твердо власть въ рукахъ.
И все политиковъ коварства,
Должны разбиты были въ прахъ!

Нося прозвание „Миротворецъ“,
Въ Европѣ миръ Онъ водворилъ.
Тебя-же, храбрый Черногорецъ,
Онъ больше всѣхъ царей любилъ!
Любви заветы сохраняя,
Ты никогда не забывай,
Что въ русскомъ царствѣ Николая
Желаннымъ гостемъ Николай!
Привѣтъ теперь отъ насъ сердечный
Ты увези въ свою страну.
Пусть она съ Россіей вѣчно:
Согласья празднуемъ весну.
Да процвѣтетъ страна родная!
И въ мирѣ съ Русью да живетъ,
Любви заветы сохраняя,
Свободный, доблестный народъ!

Н. Приваловъ.

Твоја земља нама је своја,
У нама тече словенска крв
И, духовно нас спајајући,
Она ни заповједа љубити Те.
У ред политичкогъ метежа,
Чувајући свети заветъ љубави,
Четири парантаја Царева
Шаљу Ти владалачи поздрав.
Отацъ починулогъ Цара
Љубио Те, као рођеногъ брата;
То је био Освободилацъ Словена
Страдалацъ Александръ II-ги.
Он је био врлинама примјеран Царъ
И пријатељ надјармљенијехъ земаља;
На страхъ непријатељима, на радость вѣрнымъ
Он је био страшило за непријатеље.
Завјете љубави хранећи,
Он ихъ и Сыну предаде,
А овај, Русијомъ управљајући,
Цијелогъ свогъ живота свето ихъ је чувао
Приући се о срећи државе,
Он је чврсто држао власт у рукама
И све политичке подвале
Морали су се расијати у прахъ.
Носећи називъ „Миротворца“
Он је у Европи миръ утврдио.
А Тебе, храбри Црногорче,
Он је више од свѣихъ Царева водио
Завјете љубави хранећи,
Ты никадъ не заборавај,
Да у царевини руској Николајевъ-ј
Вазда је жељени гост Никола!

Срдачни поздравъ наш
Сад ти однеси у своју земљу.
Нек она са Русијомъ увијек
Слави прољеће слоге.
Нек цвјета земља сродна,
И да у миру са Русијомъ живи,
Завјете љубави хранећи
Свободни, јуначки народе!

Н. Приваловъ.

букнуо устапак, који ће мучно угушен бити. Међутим листови из Мадрида томе устапку не дају важности.

ДОПИСИ.

Пива, 2 фебруара 1895 год. — На парастое. — 2 фебруара ове године р по у јутру, могао си виђети да се, из свију крајева наше Пиве паловите, гомилама народ свију еталежа и разног д ба скупља и групира пред манастир Пиву. Али на први поглед могао си виђети да тај народ носи нешто тешко у души; јер тужним кораком краче — зборкајући по коју ријеч. Шта је то? Каква туга уништи витешки дух народа пивскога, те данас као никад до сада готово мучком тужним пролази? Само се врло често могао чути ђе пита једно другог: „Знаш ли је ти? Једи јој колико година било? Каква раста бијаше“ и т. д. и т. д. та племенита душа, родила нам је нашега цара ослободиоца. Боже нам га живи, а Бог да прости и прими у царство небесно њезину блажену еписку племениту душу.“

Тачно у 10 ура отпочео је парастое преподобни о. игуман г. Поликарпа Гломазић с обилжљим жупски свјештенством. Како на служби тако и на парастоеу био је г. вој. и бригадир Лазар Сотица и сви жупски чиновници велики наш манастир стојао је дунке пун народом, а тако и изван манастира што се није могло уку пити под м кров. Дуж цијелог парастоса могао си виђети на сваку страцу да сузе потоком теку као највјернији израз дубоке жалости за губитком добре Мајке.

1 о. м. овамо је падао нагло снјег а ђе је било изложено сјевуру било је сувине и мећаве до испред саме зоре, 2 о. м. река би даје и Богу повољно било што се велико мноштво народа одлучило да присуствује на парастое Велике Војвоткиње Стане те је ујутро освануло ведро меко и топло, да је народ могао стићи без труда из свију крајева жупе пивске; а у планини народ се је окупио на црквама на Цинчу и у Црквицама са истом циљем. У 4 часа и по вријеме се је промијенило тако да не би рекао да је то наставак онако дивног дана те је почео онет снјег вијати.

Томо П. Љешић

Др. Светозар Милетић 10 об. мј. ступио је у 70 годину свога живота, те том приликом, готово сви еписки листови ејтели су се старој брђи еписког у негдашњој Војводини. Збога дана су му из свих крајева еписких стизале честитке, у којима му је изјављивата жеља: за дуг живот и опорављено здравље, које је још изнад толико година изгубио. И ми се томе опћем поздраву ери. народа радо придружимо. Дај Боже, да се жеље његове испуне, те да сједа Старица Милетић поново оевјежен здрављем буде народу свом онет истински питањеник права и слободе, бра ниц вјере и народности.

НЕШТО ИЗ ИСТОРИЈЕ.

Писме Миша Вукић.

(Наставак.)

Под владом Црнојевића Стефана, биле су ове земље: 4 нахије и 4 брда. (стара Црна Гора) Подгорица, Спуж и Жабљак. Острва у Скардарском језеру: Вранина, Ком, Старчево и др. Вар са околином, Подборје, Приморје, Паштровићи, Браћи, Маине, Побори Земља Грбацка. Краина, простирући се левом обалом Скардарског језера, од Црмнице до Скадра.

На острву Вранини, код Св. Николе длаки Млечићи и учинили шемени уговор са Стеваном Црнојевићем и Зебанима. — 1456. 1)

У уговору Зебани обещали се Млечићима да ће им бити споборници против Турака докле допиру границе Задрима и Љеша; а Млечићи да њима дају онолико дуката, колико и у вријеме Валишине.

Стефан Црнојевић војевао је на Турке готово 24 љета, у помоћ свом турци Бурју Скендер-бегу и Арбанији.

За његова живота Турци нијесу на Зету нападали: али су је узнемиравали лукави ејеједи Млечићи.

Млечићи наговоре Стевана Косарића — Херцега Стевана 2) те удари на Црнојевића; у боју биде заробљени сии Црнојевића; за откуп суповеље главе Црнојевић је понудио мир Млечићима; који су то једва дочекали; јер су се бојали Црнојевића.

Млетачки мир био је жалосан за Црнојевића, јер Црнојевић уговором морао је прегорети приморске градове на и доњу Зету; Грбац, Црнојевић није испустио, као приступи к мору.

При крају Стеван се склони у свом

1) Милаковић, историја Црне Горе стр. 5.

2) Тако га зове Милаковић, историје Црне Горе, стр. 50.

Књижевност, умјетност и просвјета.

† МИЛОРАД П. ШАПЧАНИН

ерски пјесник.

За не пун мјесец дана еписки народ изгубио два омиљена еписка пјесника: Љубомира П. Ненадовића, а ево сад и Милорада Поповића — Шапчанина. Покојник се родио у Шапцу (у Србији) 1842 г., а умро је у Биограду 14 тек мјесена. Био је врло вриједан и обрадован човјек, а као чиновник — савјесан и живо се заузимао за напредак народне просвјете у Србији. Од 1880-те био је управитељ еписког пар. позоришта у Биограду, а 1893. би постављен за управитеља цинилијет и надарених добара краљевих. Радом књижевним стекао је себи врло угледно мјесто у Српству, а особито лијепом књижевности, а радио је и на педагошкој књижевности. Поред омањих радова по разним листовима објелодањеним, издао је пок. Милорад и нарочито збирку дирекних пјесма: „Вихори и Јубори“ двоје повеће еписке пјесме: „Невјеста Љутице Богдана“ и „Крајево зано“ и шест књига „Приповијдака.“ — Написао је за позориште драме: „Душан“, „Богумил“, „Задужбина.“ — Његова „Мотика“ још и данас служи учитељима као главна споменна књига у наставаљу. — За своје велике заслуге имао је вине одликовања, међу којима и орден св. Саве и бијелог Орла. —

И ма да је био члан Академије, „Уче ног Друштва“ и многих других; ма да је био на тако високим положајима и уважен човјек; ма да је он многим знаменитостима говорио „на дгробно слово“ — њему се, веле, не пађе нико да му на гробу потоњу ријеч каже!

Ако му земља и вјечна намијат!

(Одбор за споменицу пјеснику и академику Љуб. П. Ненадовићу.) Тај одбор под пресједиштвом г. Петра Ј. Живковића, разаслао је под 8 фебр. 1895 званијим еписким књижевницима своју посланицу о томе, у којој се између осталог каже: „Поводом смрти пјесника и академика Љуб. П. Ненадовића образовао се одбор од тридесет грађана ваљевских ради подизања споменика покојноме пјеснику, као и првим жртвама из устапак на дахије, кнезовима Алекси Ненадовићу и Илији Вирчанину. Одбор је намјерао, да у што скорјем времену изда књигу споменицу, у којој ће, поред описе пјесникових посљедњих часова, погреб и изјава саученика из цијелог Српства, сви чланци бити једино њему посвећени.“ Дале се умољавају на то позвани књижевници, да и они ту споменицу украсе ма и најкраћим својим прилогом, који би се тицао великог покојника и који треба послати на адресу председника одбора г. Петра Ј. Живковића, директора ваљевске гимназије, бар до 1 априла о. г.

стољном граду Жабљаку; ђе се је пресекао у вјечност, а посље се је остави 2 сина: Ивана и Ђурђа.

У наслједство припаде старијем сину Ивану, те Иван-бег потеде Зетским господаром, љета 1471. 3)

Силин Цар Мехмед II. еједне у Цариграду, сруши Смедереву, поплави 2 царства, уништи 4 краљевине, узме 23 покрајине и 207 градова отме, онда пошле Селиман-пашу румелијског у Зету са 70 тисућа Јаничара, да освоји град Скадар на Војани.

Скадар је био у млетачким рукама, који су га бранили и млади Иван-бег 4) похита у помоћ Млетчанима те одбране Скадар од Турака невјерника, који се патраг повуку. 5)

Мухмед II. лично поведе војску на Скадар, и удари на њ, Иван онет помагаше Млечићима са својим Црногорцима, пресрјенају турској војсци путеве и отимајућ храну. — 1478.

Расрђени Султан Мехмед удри на Иван-беговину; и отме Иван-бегу столицу му град Жабљак.

Млетци, мрећи се са Мехмедом пуште му Скадар 6) и многе друге градове, а за Ивана и његов столицу град Жабљак и не помину.

Чим се пресести Мехмед II, Иван од Турака отме Жабљак. — 1481. 7)

Иван Црнојевић за услуге учинене млетачкој влади добио је диплому, 1473 год. 24 фебр. по млетачком стилу 8) која га овако назива: Magnificus et patens Iulianus Černoveich, dominus in patribus Zentae

3) На љето 1471 господи се над Зетом Иван-бег Черновеич.

4) Campidoglio Vencio — Verdizotti, Fat Veneti, Gaugier I, VII p. 249—252.

5) Gaugier, I, VII p. 292—286 и 309.

6) Campidoglio Vencio.

7) Милаковић, Историја Црне Горе сар. 63.

8) Млечићи почињали су год. 1 марта.

(Књижевни оглас.) Сад је баш тропком Државне Штампарије изашла нова књига **СРПСКА ГРАМАТИКА**, саставио Стојан Покровић, прво цијелокупно издање.

У пређашњим годинама штампана појединице у четири свеске за потребу школску, ова се књига сад први пут падаје у цијелин. Бројеви чланака теку од почетка до краја без прекида. Писац је, приликом овог издања, све чланке на ново прегледао, многе између њих исправио, а гдјекоје са њим прерадио. Нарочито је исправљена Наука о гласовима. У „Науци о основама“ писац је устројио нов распоред материјала, у намјери да преглед што више лакша. У „Науци о реченицама“ прегледали су и исправљени чланци који су у вези с интерпункцијом, и ријечи су у примјерима свуда подвучене. Правила интерпункције и правописа, и која се налазе у додатку књиге, са свим су из нова израђене за ово издање. Јединству књиге и лакој употреби свију њених правила поглавито је намијењен Кључ, којим се књига завршује. Свако правило из књиге, свака поједина ријеч, употребљена ма гдје у књизи као предмет правила или као примјер, наћи ће се путем Кључа, и Кључ упућује увјек на онај члан књиге који о томе говори. Тим начином ће правила о некој ријечи или о неком предмету наћи и онај који не би знао на ком се мјесту граматике налази дотичне правило.

Књига овако уређена износи 512 стр велике шемпе.

Цијена је књизи 4-50 динара.

Добити се може у свима биградским и осталим књижарницама по Србији. Из еписких земаља изван Краљевине може се набавити преко књижара биградских или оних који су с биградским у вези.

Ову књигу ваља да има сваки Србин, који пером поседује, јер ће му она бити „десна рука“ нарочито у ортографији.

Дали смо у штампу чувену Софоклову трагедију: „**КРАЉ ИДИП**“. Превод једног одличног знајца грчког језика.

Књига се штампала на финој пергамент хартији — најљепшим слојом.

Чист приход намијењен је „Босанској Вили“.

Књига ће бити готова почетком марта и одмах ће се разаслати г. г. уписницима, а они ће тада скупљачима положити новац.

Ко жели да се прими за продавца нека нае што прије извјести. — На 5 књига 25 а на више 30% рабата.

Цијена је утврђена 1 д. и 50 п. која је према самој прази врло мала.

Надамо се да ће само дјело а и цијену ради ког се штампа привући пажњу нашег читалачког снјета.

По жареваци, 10 фебр. 1895.

Издавачи:

Др. Ј. Чечелски М. Јовановић
Бак бечког свенаучништа Фармацеут

Адреса: Јарославу Миротаву Пожаревац.

(Листови.) Изашла је и II свеска „**ЛУЧЕ**“ са врло лијепом и одабраном садржином. — Жао нам је, што због окупације у престору овог листа, не можемо донијети и садржај њезин.

superioris ac Vajvoda noster. 9) (Великодушни и моћни господин Иван Црнојевић, господар у странама горње Зете и наш војвода.)

Поново Турци са свих страна ударише и Жабљак вожђем и огњем опасаше. Црногорци Турке дочекаше: они се предавали нијесу.

Иван-бег звону Млетке у помоћ, али заузг; по кад предвиди да сам Жабљак одбранили неможе, пушти пожар по граду 10) на засијече границе на својој Црној Гори од Бара до Еригевине.

Иван Црнојевић, не уздајући се у помоћ Млетака остави брата Ђурђа — Авранта 11) у Црној Гори, а сам пође у Италију да тражи помоћ.

Иван непађе у Италији никакве помоћи врати се у Црној Гори, говорећи Црногорцима: нама треба мировати са Турцима, ако на нас сами не ударе.

Турци су већ тада и Еригевине отјерали Стеванове синове: Владислава и Влашка, а њихове земље: Поново, Требиње, Нови, и Рисан освојили. — 1483.

На Цетињу Иван-бег сагради цркву митрополију, уз цркву само стаи, ђе на је ети Зецког Митрополита са 28 калуђера. 12)

Иван-бег сагради себи на Цетињу дворец 13) и туи намјести столицу Црногорску.

Иван-бег сагради крај ријеке Обода, која се данас зове Црнојевић, град Обод. И сагради град Соко 14) на све у наоколо Црне Горе кланце утврди.

Иван-бег се препоручи: да Господ

9) Копија дипломе галаа се у цетињској архиви.

10) Stieglitz, Ein Besuch auf Montenegro, 1841 год. Стр. I.

11) Грлица, 1835 год. стр. 58.

12) Грлица, 1835 год. стр. 59. — Ђетонне црногорски: „на љето 1484 сагради Иван-бег митрополију на Цетињу храмъ рождество Пресв. Богородице“

13) С. Милутиновић, стр. 10.

14) С. Милутиновић, стр. 10.

— Изашао је из штампе **ЉЕТОПИС** „Матиче Српске.“ Уређује А. Хадих. Књига 181. Свеска I. За 1895 год. Нови Сад. — Годиније излазе 4 свеске, а стаје на годину за претплатнике само 2 фно. а. вр. — Љетопис се је ваада одликовао обилатом и избором графе, те поред чланака научне вриједности доноси још и врло лијепе забавне и поучне ствари. А кад се томе дода још и то, да Љетопис излази у свескама од 8—10 штампаних табака фино артије, што чини 4 свеске годишње 32—40 табака, онда заиста нема се куд тражити боље и веће књиге ни за повећу суму од 2 фно. — У овој свесци се налази и „Руконисени Зборник Милорадовића паћен у манастиру св. Луке у Жупи Никшићској, а састављен и преписан у Москви 1714—15 год.“ од Павла А. Ровинског.

— Од 1 јануара текуће године почео је излазити у Биограду нов лист „за забаву, поуку и умјетност“ под именом: „**САВРЕМЕНИК**.“ Уређује га Владислав Ст. Кабански. Стаје годишње за Аустро-Угарску 8 фно. (Ваља толико и за друге земље изван Србије? Ур.) — Излази једном недељно на финој сатишној хартији. Судећи по садржини I броја који смо примили лист овај уређује се врло добро. По изјави уредништва — намијењен је на првом мјесту широк читалачкој публици, а доносиће: „одабране радове из савремене свјетске књижевности: приче, новеле, паревија открића на пољу науке, новине из умјетности“ и т. д. У току свака три мјесеца доносиће по једну еписку оригиналну причу.

Ми овај лист толико препоручујемо.

— Примали смо књижевни лист мјесечни: **ЈУГОСЛАВИНСКИ СТЕНОГРАФ и ГЛАСНИК**, који излази у Пловдиву (Источна Румелија), у мјесечним свескама. Година VI.

(Нове књиге) примили смо:

Кратка појесница Срба од постања Српства до данас. — Написао Симеон Дукан Лазаревић, (Врач Погађан.) издање шемчево. — Цијена 35 новч. или 80 п. дин. — Загреб. Штампарија Карла Албрехта 1894.

Вриједни књижевник, наш брат Симеон Дукан Лазаревић и овјем дјелом својим допринио је богатству еписке књижевности, поглавито — по науци, за шире кругове, за народ уређене. Ово дјело његово одликује се колико лијепијем, чистијем језиком, толико и обилатом и распоредом графе историјске, која је марљиво прегледана, оцијењена и према најновијим историјским тврђењима изијета. Књига ова биће добродошла свакоме пољо шемечном Србину и епиској кући, и ми је толико препоручујемо свакоме, а цијена је тако мала, да је и најнепромашњији може добавити.

II.

БЕ СУ СЕ РОДИЛИ МРЉАЧЕВИТИ И?

(Народно предане.)

Када је цар Душан силин етановао у Призрену, тадашњем његовом престолном граду, с њиме живјаше и сестра његова

Бог и св. Богородица бране вјерну дјецу, своје Црногорце.

Краћа Црногорци у скупштини на Цетињу, пред Иван-бегом екидонне капе: „Господару! Божја ти вјера до колена и до темела, теби и твојем млађему навјек Црногорци остати ће вјерни.“

„Црну Гору нашу милу мајку, до потоље кани крви бранити ћемо.“

Црногорци међу собом вјеру ухватише и закон успоставише: да ниједан Црногорац, без наредбе свог старешине у боју са Турцима своје мјесто не остави, ни да узмакне: који би мјесто оставио или узмакао, да нема части ни поштења није међу браћом и дружином, а по таквом да се да женско одијело и преланиа, да га жене са преслицама проћерају као страљивца и брачког издајника 15)

Турци су чули какве дочеке Иван-бег еписма за њих; а окупали су како је са Црногорцима мејдан дијелити, на су се и окупали Црне Горе.

Пошто је неко вријеме отпочинуо Иван-бег кренуо је да жени старијета сина свога Ђурђа; непросивни му ђевојку изастиљиву из Млетака Јелисавету.

Црногорски сватови одоше за лијепу прекоморку. — 1490.

Сва Црна Гора слегла се на Цетињу на весељу свом Господару Иван-бегу; али Иван снаху не дочекао, по му прна смрт у цетињском Двору очи еклипила. 16) — 1490.

Ђуро Црнојевић узе за оцем Иван-бегом владати; и одма даде штампати књиге у ободојкој штампарији.

Млађи Иван-ов син Станиша одметну се; и пође са неколико Црногораца туреким Црну Бајазиту у Цариград.

Султан понуди Станиши Црну Гору и Скадар, да се са својом дружином потурчи, (прими мухамедову вјеру) и да са царевом војском пође на Црну Гору.

15) Грлица, 1835 год. стр 59—90.

16) Campidoglio Vencio.

čuvajući naklonjeno i strožastima bez razlike
vjere i podanstva. — Pošto se Hегово
Visočanstvo izvijestilo potanko i doznalo,
da usljed dugotrajne bolesti nije mogao
pokojnik ništa zapamtiti, i da ostavlja
čamiću bez ništa, onda je najmilostivije
bлагoизвољно заповиједити присутноме У
правитељу Штампарије: да се сви трош
кови око погребa, као и осамомјесечни
најам од куће који се дугује, ставе на
рачуи Hегова Височанства, да се покој
никовој фамилији и у будуће издаје за два
мјесеца плата покојникова и да му фами
лија остане ту, па ће се учинити што
треба, да се осигура и у будуће њен оп
станак.

Ово човјекољубиво дјело Његова Височанства Господара не само што је утјегло уцвијељену породицу, него се у исто вријеме очитовало и највећом гаранцијом опстанка сваког приједлог Господаревог трудбеника, да тамо гдје не може досећи његова зарада — досеже неопшрпна милост доброга Господара.

Бог да прости трудољубивог покојника!

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 24 фебруара.

(С Двора.) Њихова Височанства: Књаз Господар, Књаз Насљедник Данило и Његова Свјетлост Књаз Мирко отпутовали су прошлог петка на Ријеку, а отоле на Крушевац.

(Личне вијести.) Госп. Војвода Војо Петровић и командир перјанички г. Јанко Вукотић вратили су се у прошли понедељник из Беча, где су били на сprovodu поч. надвојводе Албрехта да заступају Његово Височанство Господара. Јуче су оба отицвали пут Крушевца. — Његово Величанство Кесар одликовао је госп. командира перјаничког Јанка Вукотића III јем степ. орд. гвоздене круне.

Царско-Руски Министар на Цетињу, г. *Аргирополу* вратио се је у прошли уторак из Улицна, где је неко вријеме зимус провео.

(Висока посјета.) Његово Височанство Господар 17 ов. мј. посјетио је Цетињску општинску управу, где је разгледао судко и административно одјељење, милостиво расипујући присутне чланове опш. суда о стању општине. При кретању Његово Височанство изјавио је жељу: да другом приликом походи опш. управу у њеној сопственој кући. Чланови су изјавили своју готовост и паду, да ће временом и то бити, и испратили су Узвишеног Госта са „Живно!“

(Парастос + Новици Церовићу.) У сриједу прошлу г. војвода Ђуро Церовић пресједио Вел. Суда давао је у одг. манастирској цркви четрдесетодневни парастос за покој душе свога славног оца „Ника.“

(Прва руска типографска изложба) отворен је 19 ов. мј. у Петрограду. Управа наше Државне Штампарије отпразила је том приликом комитету изложбе следећу честитку:

„Скромна ћерка прве савиленске и прве државне штампарије четирнаестогодишњета Обода, Књажевско-Црногорска Државна Штампарија на Цетињу подноси Вам најсрдљивија своја честитања и уз братски поздрав кличе: слава руским типографима!“

Управитељ
проф. Филип Ј. Ковачевић.

(Вријеме.) Ове нећеће било је у нас са свијем хрђаво вријеме: киша и снјег непрестано су падали час обавица а час заједно, те је неколико дана била свуда таква музгавица, да се није могло ни из куће изаћи. Пут преко Буковице и Његуна затриат је великим снјегом, за који је наређено да се чисти ако да вријеме. Данас је ведар и лијеп дан.

РАЗЛИЧИТО.

(Анегдота.) Наполеон I бијаше забранио за Француску увоз роба из Инглиске и њезиних насобина. Сва роба која из Инглиске долазаше, била би по Царевој наредби одмах уапћавана и сналаивана. — Једнога дана, пролазећи кроз неко село. Цар изненада опази мирис кафе, која се тога часа у близини неће пржила. Он се брзо упути право онамо откуд му се чинило да долази тај мирис, и — најзад опази једног старог свећеника где пржи кафу. „Охо! ухватио сам вас господине попо!“ — рече Наполеон; — „то је прокријумчарева роба!“ — „Као што видите, Величанство,“ — одговори попо — „ја чиним по Вашој наредби: сагоријевам колонијалну робу!“

(Трошкови једнога цара за своје здравље.) Знате ли колико је трошио Наполеон I. сваке године за љекаре, апотекаре, зубне љекаре, и „доктора за жуђење“ (како је згодно превео Напстае Петровић у своје српско-Француском рјечнику назив „Редитење“)? — Ево епископа из год. 1810, који се чува у државној архиви: Корвисар,

лични љекар царев, имао је годишње плате плате 30.000 фр.; Алс, други љекар, 15.000 фр.; четири доктора одређена за потребу канцеларије по 8.000 фр.; још четири мања лекара по 3.000 фран. — Бојаје, први хирург царев, примио је годишње 15.000 фр.; Жеван, други хирург 12.000 франца; четири њихова помоћника по 3.000 фран. — Ди Боа, зубни љекар, примио је 6.000 фр.; Кениг, „доктор за жуђење“ 2.000 фр.; Бузил, преврјач (Bandagiste) 2.000 фр. — Деје, први апотекар 8.000 фр.; Клазноп, други апотекар 5.000 фран.; два њихова помоћника по 3.000 фр.; један апотекареки раденик 1.000 франака.

Укупно царско здравље стајало је Француску годишње 158.000 франака. На здравље!

(Шала.) Слуга једног великог господина вајда је обичавао — кад му господин кини — подићи киницу с главе и рећи: „Здрав!“ — Истина! Тако га господин био научио. Једном се господин паљути на слугу, стапе га карати и неовати а госпођа му на то примјети: „Та што се, Богати, једини на тога галијота, видиш да је магарац!“ На то ће господин: „Није он; ја сам магарац што га држим“ — и у толико добро кини, а слуга, вајда тачан, уграби: „Здрав! Истина!“

ТЕЛЕГРАМИ „БЕЧКОГ СОР. БИРА.“

БЕРЛИН, 18 фебруара (по нашем). — Рајхстаг претреса буџет Марине. Послије говора Хохенлое-овог и маршала Холмана Рајхстаг одобрио да се циправи једна кретарица на мјесто „Лајцига“ и још друге три кретарице.

БЕЧ, 18 фебруара. — Цар је примио у свечаној аудијенцији посланика руског Лобанова, који му је предао опозивна писма. Лобанова је Цар одликовао великим крестом ордена св. Стевана у бриљантима.

САН РЕМО, 18 фебруара. — Велики Књаз Алексеј Михаиловић умр'о.

ЦАРИГРАД, 18 фебруара. — Исмаил-паша умр'о.

РИМ, 19 фебруара. — Примајући кардиналски колегинум приликом годишње светковине свога ступања на папски пријесто, Пана је поново изјави своју живу жељу и надежду: да ће се опет црква источна сајединити са з папском, без обзира на политичке тешкоће, које томе сметају.

БЕРЛИН, 19 фебруара. — Рајхстаг претресајући буџет Марине одобрио је кредит од 2.40000 за грађење торнеда, за што се Холман јако заузимао.

БЕЧ, 20 фебруара. — Новине јављају да Стојилов долази у Беч ради преговора са аустријском владом о уређењу питања о потрошарини.

ШАНГАЈ, 20 фебруара. — Преговори изасланика за утарђење мира, иду повољно.

ПЕТРОГРАД, 20 фебруара. — Цар нерасположен због болијести у грлу, што је добио услед инфлуенце.

ПАРИЗ, 21 фебруара. — Ханато саопштио Министру, да Француска приима позив и учешће у свечаном отварању канала, ће ће послати три брода. — Камара је примила буџет колонијални, а буџет ратни предузела у претрес.

АТИНА, 21 фебруара. — Изашао указ о распуштању камаре. Избори биће 16 априла (по ст.) а сазив камаре 15 маја.

ЦАРИГРАД, 21 фебруара. — По заповијести Султановој тијело Исмаил наше сјутра се преноси у Кајиро.

АТИНА, 21 фебруара. — Увјеравају да ће Каратеодори-паша бити именоват гувернером острва Крита (Кандије.)

ПЕТРОГРАД, 21 фебруара. — Стање царева здравља потпуно задовољавајуће.

БЕЧ, 22 фебруара. — Војвода Sennauht долази 23 тек. одејешће у Хофбург и остати неколико дана. — Стојилов дошао јуче и бавиће се овђе 15 дана.

ЛОНДОН, 22 фебруара. — Стање Розбернјева здравља боље.

ВИМХЕЛМСХАВЕН, 22 феб. —

Цар Виљем дошао био на заклетви крута мрнарнице и говорно бесједу. Полази сј тра у Хиоголд (?).

ЦАРИГРАД, 22 фебруара. — Султан конференсао са Калис-ом и дао му I. ред Медије у дијамаптиме.

БУКАРЕШТ, 22 фебруара. — Наређена десетодневна дворска жалост за Вел. Књазом Алексејем.

БУДИМ-ПЕШТА, 23 фебруара. — У многим мјестима у земљи устала је велика вода, која све више расте услед великих сјегова, те се је бојати велике поплаве. Саобраћај на многим мјестима сасвијем прекинут.

ПЕТРОГРАД, 23 фебруара. — Инфлуенца велики мах узела.

АТИНА, 23 фебруара. — Влада се захвалила на позив у Кил због економских узрока.

ЦАРИГРАД, 23 фебруара. — Султан примио Каратеодори пашу, ког је именовао гувернером Крита (Кандије.)

БЕЧ, 24 фебруара. — Руси посланик Лобанов отпутовао у Петроград. — Војвода Sennauht дошао. Цар га је дочекао на жељезници.

ПЕТРОГРАД, 24 фебруара. — Престолонаследник кренуо пут Алжира. — Вишеградски добро оболно.

ШАНГАЈ, 24 фебруара. — Јапонци су отели у понедељник (20 т м.) Мичванг последије очајничке борбе.

САН РЕМО, 24 фебруара. — Тијело Великог Књаза Алексеја испраћено са импозантном церемонијом.

Свима пријатељима, познаницима и сродницима што нам настојаше да ублаже нашу велику тугу приликом болијести и смрти нашег нигда незаборављеног оца и ђеда

Ђуро Савова Јањевића,

који се родио 15 априла 1809 године. — Пошто је одрастао, одликовао се јунашвом на Грахову, кад су оно на жртву пали за вјеру и отачаство 11 Петровића. У том боју појекао је 1 турску главу. Кад је бој био у Бољевиће био је у затвору у кулу Ђуришића са неколико одважних горњо Црмичана, који су се јуначки били рјешили ту погинути. У боју под Годиње појекао је двије турске главе. Као млади перјаник, ког је неумрли Књаз Данило Петровић-Његош испред тога одликовао, примивши га у тој служби, одважно је пок. Ђуро вршио дужности 8 година. У боју на Кучима захваљује се Великом Војводи Мирку Петровићу пред свијема Црногорцима, да или ће погинути или појећи турску главу, и у том боју појеће једну главу и ухвати живог роба, те га доведе незаборављеном Вел. Војводи Мирку Петровићу, и тијем је испунио своја обећања. И на сваком другом мјесту био је међу првом вретом црмичких соколова, који је примјером својим и одважним прегнућем показивао како треба прегнућати за отачаство, вјеру и златну слободу. А као перјаник вјеран и одан Господарима срећно владајућег Дома Петровић-Његоша.

Ови славни Подгорски јунак преста- вио се у вјечност 15 ов. м., којом приликом, о престављењу његовом јавило се је свима пријатељима и познаницима за смрт покојниковоу, и да ће се смртни остаци предати матери земљи 16 истог у 11 сати прије подне.

При сprovodu извојашне присутни бити од свештенства г. г. поп Никола Јовановић, поп Саво Сјенчевић, поп Раде Хајдуковић и поп Јоко Јовачевић; г. учитељ поп Јоко Гојинић са свим ученицима овдашње школе; од главаретва: г. г. командир поп Марко Вукановић, сердар Марко Укмановић, капетан Милош Укмановић са многим нижим поглаваретвом и многобројним народом, којег је било више од 300 душа. — Чинодјејствовао је при сprovodu и опшједу свечано поп Никола Јовановић и изговорио неколико ријечи о покојнику, у којима га је ставио као узор јунака на ком треба да се огледају млађи нарантаји.

Свима од срца најуљудније благодари. — Така му црна српска земља одваж- ном црмичком јунаку.

Подгор, 17 фебруара 1895

Ожалошћени:

Син: **Томо Јањевић**; унучад: **Иво** и **Кијун** са осталом родбином.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Овијем јављамо свијем сродницима, пријатељима, кумовима и познаницима, тужну вијест да се нал нигда незаборављени отац, односно муж,

Карло Ђиљен

I-ви машиниста Књ. Црн. Држ. Штампарије престао на Цетињу 16 о. м. у 47-ој години живота након тешке двогодишње болијести.

Како у болијести покојниковој тако и приликом смрти, наши кумови и пријатељи, били су нам увијек од утјехе и у помоћи, нашто им овијем изјављујемо најтоплију своју благодарност.

Особито пак благодаримо велеученој Господи: доктору П. Миљавићу и доктору К. Теодоридесу, који су примјењивали све богато своје знање и начине, да што више продуже живот миломе нам покојнику; управитељу Штампарије, госп. професору Филипу Ј. Ковачевићу, који се увијек лично изјешћивао о здрављу покојниковоу, а приликом смрти распоредио све што је требовало, да се учини лијепи начин нашем храпитељу; радницима државне штампарије, који су га на измијенице по читаве ноћи чували, а по смрти нијесу се некрај покојника мицали докле су га у хладни гроб спунтали; наставницима и ученицима мје- сних школа као многобројноме грађанству цетињском, који су отпратили мртво тијело до гроба и тијем увеличали тужни сprovod.

Али доживотна наша благодарност нека је и пред Богом и пред људима Његовоме Височанству нашем премилостивоме Књазу и Господару **НИКОЛИ I.**, који нас је — љуту сиротињу — у овој тешкој жалости утјенио неспиритвом Својом милости и осигурао животни опстимак тужне удовице су шесторо дјеце, који смо били остали без мисли услед дуге и тешке болијести драгога нам покојника. Нека Бог поживи Његово Височанство и Његову срећу, нашега доброга и милосрднога Господара-Утјешитеља!

Цетиње, 25 фебруара 1895.

Благодари породица:

Цицилија жена; Одо и Стево синови; Вер- јинија, Тереза, Маријета и Ђија кћери.

НАТЈЕЧАЈ.

Упражњено је мјесто I-ог машинисте у Књ. Црн. Држ. Штампарији на Цетињу, те се овијем на исто отвара натјечај.

Вјешти занату, а при томе здрава састава и непо- рочча владања, који би же- љели ступити у ову служ- бу, нека поднесу потписатој Управи писмене молбе снаб- дјевене нужним за ту службу документима најдаље до I-ога Априла ов. год.

Натјечатељи треба да изнесу у својим молбама и услове, под којима се нуде за поменућу службу.

Из Управе

Књ. Црн. Држ. Штампарије
Број 109.

Цетиње, 18 фебруара 1895.

Управитељ

Проф. Филип Ј. Ковачевић.

ОБЈАВА.

Кућа пок. Богдана Мемедовића налазећа се уз кућу пона Ђоке Ми- јушковића у новој вароши у Никшићу, продаје се на јавном иквенту за из- миру његових дугова, зато се позивају сви они који би жељели именовату кућу купити да се пријаве код овог Суда најдаље до 11 априла ове 1895 године, јер ће се кућа тога дана усту- нити ономе који највишу цијену за њу понуди.

Никшић, 13 јануара 1895.

Број 13.

Управитељ вароши Никшића
Ђуро Ђеловић.